

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 25.05.07
Vår ref.: 02/1169-238
Deres ref.:
Saksbehandler: Ann Mari Vik Green, tlf 22 57 34 19

Oversendelse av klage på SFTs vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit (PL097)

SFTs vedtak av 16.04.07 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Statoils boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit er påklaget av Natur og Ungdom og Bellona. SFT finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket og saken oversendes derfor til Miljøverndepartementet for endelig avgjørelse.

Vi viser til SFTs vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven ved boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit datert 16.04.07, og klage fra Natur og Ungdom og Bellona (NU/B) i brev av 10.05.07.

Vedlagt følger klagebrevet fra NU/B samt de øvrige relevante saksdokumenter. Statoil har kommentert klagen fra NU/B i e-post datert 21.05.07. Inntil departementet har avgjort saken, vil SFT oversende eventuell ytterligere korrespondanse som anses relevant for klageavgjørelsen.

Petroleumstilsynet (Ptil) har også mottatt klage fra NU/B på vedtak om samtykke til Statoils boring av 16.04.07. Ptil og SFT har samordnet behandlingen av klagen og oversendelsen til de respektive departementer skjer samtidig. Kopi av Ptils klageredegjørelse til Arbeids- og inkluderingsdepartementet følger vedlagt.

1. Sakens bakgrunn

SFT fattet 16.04.07 vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven i forbindelse med boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit (PL 097).

Vedtaket omfatter bruk og utslipp av kjemikalier, utslipp av borekaks fra topphull, utslipp til luft og krav til beredskap mot akutt forurensning. Tillatelse til bruk og utslipp av kjemikalier, utslipp av borekaks, utslipp til luft og vilkår om måling av oljeinnhold i drenasjevann ble gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 16, jf aktivitetsforskriften §§ 55 a, 55 b, 57 og 59. Krav til beredskap mot akutt forurensning ble gitt med hjemmel i forurensningsloven § 40, jf aktivitetsforskriften § 64.

Avgrensingsbrønnen på Snøhvit er lokalisert ca 111 km fra land og er planlagt boret med den halvt nedsenkbare boreriggen Polar Pioneer som skal være spesielt bygget for krevende operasjoner i arktiske strøk. Riggen er benyttet ved flere boringer i Barentshavet. Riggen borer nå på Norne og forventes å være klar for å starte på Snøhvit 01.06.07.

Tillatelsen omfatter planlagte utslipp av anslagsvis 943 tonn stoff i grønn kategori og maksimalt 213 kg stoff i gul kategori. I tillegg omfatter tillatelsen utslipp av utboret kaks fra topphullet (912 m), anslagsvis 543 tonn kaks. Utslipet vil bestå av borevæske, overskudd av sement og gjengefett knyttet til boring av topphullet, utslipp av sement knyttet til rengjøring av utstyr etter hver sementeringsjobb og utslipp av vaskemiddel og hydraulikkvæske. Det er også stilt krav til måling av drenasjevann fra riggen. Tillatelsen omfatter videre utslipp til luft av anslagsvis 2745 tonn CO₂, 59,9 tonn NO_x og 4,3 tonn nmVOC ved boring i 45 dager. Det er stilt spesifikke krav til beredskap mot akutt forurensning i form av krav til ytelse og responstid for mekanisk oppsamling av oljeemulsjon og krav til ytelse og responstid for fjernmåling og etterkantundersøkelser, samt krav til etablering av detaljert beredskapsplan.

SFT har ved avgjørelse av om tillatelse skal gis og ved fastsettelse av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Avgjørelsen er i tillegg basert på tidligere erfaringer fra boringer i Barentshavet. SFT har konkludert med at de omsøkte utslippene knyttet til boringen av denne brønnen ikke vil gi miljøeffekter av betydning. SFT har derfor gitt tillatelse til bruk og utslipp av kjemikalier, borekaks fra topphullet og utslipp til luft i henhold til søknaden.

I følge Statoil er planlagt oppstart for boring av brønn 7120/6-2S 01.06.07.

2. Innhold i klagen

SFT har mottatt en felles klage fra Natur og Ungdom og Bellona på vedtaket.

2.1 Oppsettende virkning av klagen

NU/B ber om at klagen gis oppsettende virkning fordi oljevirkosomhet på Snøhvitfeltet reiser prinsipielle spørsmål både når det gjelder Stortingets

forutsetninger til drift på feltet og organisasjonenes rett til å få en reell klagebehandling av sine ankepunkter til den konkrete boringen.

2.2 Rutiner for klagebehandling i Miljøverndepartementet

NU/B forventer at MD foretar en grundig behandling av klagen og viser til at det kun ble brukt 6 dager på forrige klagesak knyttet til leteboring i Barentshavet.

2.3 Krav om konsekvensvurdering og politisk behandling

NU/B mener at oljevirkksomhet på Snøhvitfeltet må konsekvensutredes og behandles i Stortinget før det kan gis tillatelse til leteboringen. De peker på at utbygging av Snøhvit er godkjent med en presisering om at det skulle være et gassprosjekt og reagerer på at det skal settes i gang leteboring med formål om å undersøke omfanget av olje i reservoaret. De mener at leteboring er første skritt på vei til utvinning av olje på Snøhvit og at ingen drivverdige funn har blitt avvist av myndighetene så langt i Norge. NU/B viser videre til forskrift om konsekvensutredninger etter plan og bygningsloven og beskrivelsen av formålet med konsekvensutredninger.

2.4 Oljevernberedskap

NU/B ber om at MD omgjør SFTs vedtak med bakgrunn i at dagens oljevernutstyr ikke kan sies å ha tilstrekkelig effektivitet. De viser i denne sammenheng til erfaringene fra oljevernaksjonen etter Server-forliset utenfor Fedje. De viser også til tidligere uttalelser knyttet til oljevernberedskap fra 22.09.06, 12.05.06 og 18.04.06.

2.5 Utslippstillatelsen

Null utslipp til sjø

NU/B viser til sine høringsuttalelser til Enis boringer på 7122/7-4 og 5 (Goliat) samt Statoils boring på 7122/6-2 (Tornerose) hvor de skriver at utslipp av stoff i gul kategori samt utslipp fra topphullet ikke er i tråd med forutsetningene som Stortinget har satt for petroleumsaktivitet i Barentshavet gjennom St.meld. nr. 38 (2003-2004) *Om petroleumsvirksomheten*.

Utslipp fra topphull

NU/B hevder at tillatelse til utslipp av kaks fra topphullet er brudd på forutsetningene for Stortingets gjenåpning av Barentshavet og viser til begrunnelse gitt i tidligere høringsuttalelser (NU/B 18.04.06 og NU/B 12.05.06).

Doble fysiske barrierer

NU/B krever at før det eventuelt kan gis tillatelse til boring på PL097 må hele riggen som skal benyttes gjennomgå undersøkelse for å sikre at det er doble barrierer, også for grønne kjemikalier.

Kjemikalietester

NU/B viser til tidligere høringsuttalelser hvor de påpeker at testregimet for kjemikalier som tas i bruk ved leteboringene i Barentshavet ikke er tilpasset de faktiske naturgitte forholdene i Barentshavet (NU/B 18.04.06 og NU/B 12.05.06).

2.6 Miljørettet risikoanalyse***Kunnskapsmangel***

NU/B hevder at kunnskapsgrunnlaget som er nødvendig for å gjennomføre en miljørettet risiko- og beredskapsanalyse (MIRA) for boring i området ikke er tilstede. De viser til at dette forholdet er trukket frem i flere sammenhenger, bl.a. i St.meld. nr 38 (2003 – 2004) og gjentatt i forvaltningsplanen (St.meld. nr. 8 2005 – 2006). De viser til SFTs uttalelse om at området rundt Snøhvitfeltet er godt utforsket, men de stiller spørsmål ved kunnskapsgrunnlaget for hele influensområdet til et eventuelt akuttutslipp av olje.

MIRA faktorisert

NU/B stiller spørsmål ved MIRAs sensitivitet og relevans for å beregne miljørisiko da beregningene delvis baserer seg på oljeselskapenes individuelle sannsynlighetsberegninger.

Akseptkriteriene

NU/B hevder at akseptkriteriene for Barentshavet krever at Statoil må pålegges å tilpasse MIRA-metoden og akseptkriteriene de spesielle og sårbare biologiske forholdene. De hevder at arktiske næringskjeder er korte sammenlignet med for eksempel tempererte og tropiske næringskjeder og at de er mer sårbare for påvirkning enn lange, kompliserte næringsnett fordi man risikerer å ”slå ut” nøkkelarter i systemet. Dette tilsier ifølge NU/B at akseptkriteriene i Barentshavet må være strengere enn på sokkelen for øvrig.

3. Statoils kommentar til klagen

Statoil viser til sine kommentarer til høringsuttalelser gitt 06.12.06 og har ingen øvrige kommentarer til klagen utover en rettelse av kaksvolum og informasjon om en ”tett rigg verifikasjon” av Polar Pioneer.

4. SFTs vurdering av klagen**4.1 Generelt om klagen**

SFT ser ikke at det er kommet opp nye momenter i klagen fra Bellona og Natur og Ungdom i forhold til det som ble tatt opp i høringsuttalelsene til Statoils søknad. Disse momentene ble gjennomgått og behandlet i begrunnelsen for SFTs vedtak (16.04.07, SFT 202/1169-227). SFT viser for også til våre oversendelser av klager til

MD på vedtak for Statoils leteboring på Tornerose, Enis leteboringer på Goliat og Hydros leteboring på Nucula (våre ref.: 2006/357-32, 16.06.06, 2003/702, 04.09.06 og 2006/1000-36, 14.12.06).

4.2 Oppsettende virkning av klagen

SFT har, etter en helhetsvurdering av sakens miljømessige og prinsipielle sider sammenholdt med de ulempene en utsettelse vil medføre for søker, ikke funnet grunn til å gi klagen oppsettende virkning. Etter SFTs vurdering er ikke avgrensningsbrønnen på Snøhvit prinsipielt forskjellig fra andre letebrønner i Barentshavet eller andre steder på sokkelen. Klagen inneholder ingen nye momenter og dette skulle tilsi at klageavgjørelser i tilsvarende saker kan tillegges betydelig vekt. Klagen sendes dessuten over til Miljøverndepartementet for behandling før planlagt oppstart av aktiviteten.

4.3 Konsekvensutredning og politisk behandling

Konsekvensutredninger knyttet til offshore petroleumsvirksomhet er regulert gjennom petroleumsloven. Stortinget må fatte vedtak om at nye områder skal åpnes for petroleumsaktivitet før de eventuelt kan lyses ut i en konsesjonsrunde. Som grunnlag for slike vedtak må det utarbeides en konsekvensutredning som vurderer blant annet økonomiske, sosiale og miljømessige konsekvenser av virksomheten. Det området brønnen ligger i ble åpnet for letevirksomhet i 1989 etter en konsekvensutredning og gjenåpnet av regjeringen etter ULB i desember 2003. St. meld. nr 8 (2005-2006) "Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og utenfor Lofoten", åpner for generell petroleumsvirksomhet i dette området i Barentshavet. Brønnen ligger utenfor de områdene som er beskrevet som særlig verdifulle og sårbare og har ingen begrensninger i lisensen utover kravet om nullutslipp ved normal drift.

Utvinning av olje er, som NU/B påpeker, ikke en del av godkjent PUD for Snøhvit. Dersom det skulle bli aktuelt med en utvinning av olje vil det derfor kreves en egen PUD, herunder konsekvensutredning. Hvorvidt en slik PUD vil behandles av regjeringen eller Stortinget avhenger av prosjektet/utbyggingens prinsipielle og samfunnsmessige betydning samt kostnadsrammen.

Etter SFTs vurdering er den omsøkte aktiviteten tilstrekkelig utredet til at den kan behandles etter forurensningsloven.

4.4 Oljevernberedskap

Boringen er planlagt gjennomført i en periode på året hvor lysforholdene er svært gode og hvor vind og temperatur kan sammenlignes med andre steder på sokkelen. SFT ser derfor ikke at det ligger spesielle begrensninger på det mekaniske bekjempningsutstyret som ligger i beredskapsplanen. Sammenfall med spesielt

sårbare perioder for naturressursene er etter SFTs syn dekket i miljørisikoanalysen. Henvisningen til oljevernaksjonen etter Server-forliset er mindre relevant i denne sammenheng. Et utslipp av bunkersolje helt inne ved kysten kan ikke sammenlignes med et utslipp av en lett råolje 111 km fra land. Oljedriftsberegningene viser at de fleste scenarier ikke gir stranding av olje. Sterk vind og høye bølger gir høyere fordampning og større grad av naturlig dispergering. I de scenarier der stranding er sannsynlig, vil drivtiden være så lang at utstyr kan være på plass for å hindre påslag og eventuelt lede oljen til de minst sårbare områdene.

4.5 Utslipp til sjø

Oppfyllelse av krav til nullutslipp knyttet til tillatt utslipp av borekaks og kjemikalier i gul kategori er vurdert i vår begrunnelse i tillatelsen samt i våre redegjørelser i forbindelse likelydende ankepunkter i klager i forbindelse med Statoils boring på Tornerose, Enis boringer på Goliat og Hydros boring på Nucula.

Kjemikalietester

Siden forrige klage er det gjort forsøk med bruk av krepsdyret raudåte *Calanus finmarchicus* som testorganisme for kjemikalier. Raudåta er en nøkkelart i det nordlige Atlanterhav og Barentshavet og er fôrorganisme for blant annet torsk. Forsøkene er utført av Sintef og Biotrix i samarbeid med Norsk Hydro. På TEKNAs kjemikaliseminar på Geilo i mars ble det presentert testresultater som viser at raudåta viser samme eller litt lavere sensitivitet enn *Acartia tonsa*, som er den krepsdyrarten som er anbefalt av OSPAR og som kreves i HMS-forskriftene for petroleums-virksomheten. Forsøkene viser også at kaldere vann gir lavere respons (mindre giftighet). Dette er som forventet siden membrantransport og reaktivitet vanligvis vil synke med fallende temperatur. Testene ble utført ved 4 og 15 grader celsius med to stoffer som er mye brukt av petroleumsvirksomheten (ett giftig og ett ikke giftig) i tillegg til det mest brukte referansestoffet.

Resultatene gir en god indikasjon på at de testorganismer og testbetingelser som brukes for kjemikalier i dag gir et reelt bilde av giftigheten. For nedbrytning er SFTs faglige vurdering at gjeldende testprosedyre er relevant da man kan forvente at de stedeegne organismene er tilpasset den temperaturen de lever under og derfor vil ha samme evne til å bryte ned stoffene som organismer som lever i varmere farvann. Dette temaet vil følges opp gjennom forskningsprogrammet *langtidsvirkninger av utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten*, som ligger under forskningsrådets program *Havet og kysten*. Nedbrytning er imidlertid en mindre relevant egenskap for de kjemikalierne som benyttes under leteboringer i Barentshavet da 99,9 % av de stoffene som brukes er uorganiske inerte mineraler og salter som finnes naturlig i sjøvann.

Doble fysiske barrierer

Når det gjelder doble barrierer viser SFT til vår begrunnelse for vedtaket. Etter SFTs vurdering har det vært en grundig gjennomgang på riggen for å redusere risikoen for utilsiktet utslipp. Forebyggende tiltak for å hindre utslipp til sjø er Ptils

myndighetsområde og vi viser til Ptils behandling av klage på samtykke i brev til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

4.6 Miljørisikoanalysen

Når det gjelder faktorisert MIRA og krav om strengere akseptkriterier i Barentshavet viser vi til vår vurdering av likelydende ankepunkter i klager i forbindelse med Enis boringer på Goliat og Hydros boring på Nucula.

SFT har i tillatelsen vist til at området rundt Snøhvit er godt utforsket og at kunnskapen om de nærliggende områdene er relativt god. Dette gjelder også for influensområdene til et eventuelt oljeutslipp. Miljørisikoanalysen gir størst risiko for hekkende sjøfugl i sommerhalvåret. Kunnskapen knyttet til hekkebestander og utbredelse, samt kunnskapen om strandressursene er bedre enn kunnskap knyttet til sjøfugl på åpent hav og naturressurser på havbunnen. SFT mener derfor at kunnskapsgrunnlaget for miljørisikoanalysen er tilstrekkelig til å angi miljørisiko i influensområdet og dimensjonere beredskapen mot akutt forurensning.

5. Konklusjon

SFT finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket, og klagen oversendes derfor til Miljøverndepartementet til behandling.

Med hilsen

Ellen Hambro
SFT-direktør

Signe Nåmdal
direktør for næringslivsavdelingen

Vedlegg:

- SFTs vedtak datert 16.05.07*
- Klage fra Natur og Ungdom og Bellona datert 10.05.07*
- Kommentarer fra Statoil til klagen datert 21.05.07*
- Ptils vedtak om samtykke datert 16.04.07*
- Klage fra Natur og Ungdom og Bellona på Ptils samtykkevedtak, datert 10.05.07*
- Ptils klageredegjørelse til Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 25.05.07*

Kopi uten vedlegg til:

Bellona, Postboks 2141 Grünerløkka, 0505 Oslo

Natur og Ungdom, Postboks 4783 Sofienberg, 0506 Oslo

Petroleumstilsynet, Postboks 599, Stavanger

Statoil ASA, 4035 Stavanger